

Семен Палій

Тодось Осьмачка

Пише, пише та гетьман Мазепа
та й до Палія листи ...
Народна пісня.

"Здоров, здоров, Палію Семене,
прибувай до мене,
а я тебе буду зустрічати,
військо шикувати.
А як, сівши зі мною на лаву,
поєднаєш славу, —
Україна й компанійське військо
поклоняться низько" . . .
їде, їде фастівський полковник,
сонце рвуть підкови;
мають, мають шлики, як вітрила,
на вороних гривах;
Іржать коні й простягають морди
у Сеймові води;
і Батурин теє зачуває,
брами відчиняє;
і Мазепа булаву з гербами
підніма над брами:

"Ушанував ти мою столицю,
заходь у світлицю —

І килими тобі простелились,
столи застелились!"

Ой, сів Палій з Мазепою поруч
у не добру пору;

Гей, ще й келих з винами, медами
не торкнув губами,

як Мазепа вже почав гукати:

"Бийте із гармати!"

Ой, випив же Палій аж до денця
від щирого серця,

а Мазепа в долоні лунає,
сердюкам звеляє:

"Шиком, хлопці!" — і в чорнії лави
козаки ставали:

"Тоді ж тобі, преславний Семене,
в столиці у мене

Україна й компанійське військо
поклоняться низько,

як у Сеймик батуринські брами
вмочаться верхами,
а зараз же тобі тільки й шани —
жити з москалями! .. "
— "Гей, Мазепо, славний наш Гетьмане,
не дай моря полю,
а як в тебе ще совісти стане,
вволи мою волю:
Нехай кінь мій вірний підо мною
й тоді буде грати,
як но стане з кордону ногою
на той шлях проклятий!"
І Мазепа махнув булавою
на вікно зелене,
і сердюки грізною чотою
вивели Семена . . .
— „Вези ж, коню, мене, нещасливий,
у Москву собою,
не гукну я із твоєї гриви
поклику до бою . . .
Й не уловиш зірку світовую
копитом пекучим,
й не засліпиш ляцькую, німую

кінноту, летючи . . .

Бо матиму на двобій лиш мрії
з лицарів поляків,
й не потопчеш, коню, у крові їм
золоті ознаки! .

І кінь все, все зрозумів у мові

тай почав іржати:

бахнули всі попруги шовкові
під сідлом багатим,
і впав румак не на паші в сіні,
а серед дороги,
й дарма кров'ю закипіли в піні
лицарські остроги ...

— "І ти зрадив, коню мій могутній,
Палія Семена?..

Прийми ж, Сейме, Сейме каламутний,
бо це кров нужденна!"

І шаблею перерізав горло

коневі в дорозі,

а сам крикнув до сердюків гордо:

— "Поїду й на возі!"